

Καρναβαλικά έθιμα στη βόρεια Ελλάδα: Γενίτσαροι, Μπούλες και κουδουνοφόροι

Μάσκες, σερπαντίνες, κομφετί, όλα βρίσκονται στην πρώτη γραμμή.

Τα αποκριάτικα αξεσουάρ είναι έτοιμα και πάλι να εντυπωσιάσουν, με τους μικρούς και μεγάλους καρναβαλιστές να σχεδιάζουν τις στολές με τις οποίες θα εμφανιστούν στις εορταστικές εκδηλώσεις και τα πάρτι που διοργανώνονται σε ολόκληρη τη Βόρεια Ελλάδα, αρχής γενομένης από την Τσικνοπέμπτη και με κορύφωση την Καθαρά Δευτέρα.

Την τιμητική τους θα έχουν και φέτος τα παραδοσιακά έθιμα και η σάτιρα, ενώ δεν θα λείψουν οι πιο σύγχρονες μορφές καρναβαλιού με τα στολισμένα άρματα, τους διαγωνισμούς, το κυνήγι θησαυρού και πολλά άλλα.

«Τέσσερις Εποχές» στην Ξάνθη

«Βασίλισσα» του καρναβαλιού παραμένει η Ξάνθη, με τις Θρακικές Λαογραφικές Γιορτές.

Από τις 11 Φεβρουαρίου οι δρόμοι της Ξάνθης θα γεμίσουν με χίλια χρώματα, ήχους και μουσικές, ενώ οι εκδηλώσεις θα κορυφωθούν στις 26 του μήνα, με τη μεγάλη καρναβαλική παρέλαση και το «Κάψιμο του Τζάρου».

Στο καρναβάλι της Ξάνθης, που θα έχει θέμα «Τέσσερις Εποχές», αναμένεται να συμμετάσχουν χιλιάδες καρναβαλιστές όλων των ηλικιών, ενώ το πρόγραμμα περιλαμβάνει συναυλίες σύγχρονων και παραδοσιακών μουσικών σχημάτων, εικαστικές εκθέσεις, αποκριάτικα πάρτι, δράσεις για παιδιά και ενδιαφέρουσες πρωτοβουλίες με πολιτιστική και καλλιτεχνική διάσταση, που αναλαμβάνουν οι πολιτιστικοί σύλλογοι της πόλης.

«Γενίτσαροι και Μπούλες» στη Νάουσα

Στη Νάουσα στο επίκεντρο των αποκριάτικων εκδηλώσεων θα είναι το παραδοσιακό δρώμενο «Γενίτσαροι και Μπούλες».

Η αυλαία ανοίγει την Τσικνοπέμπτη με ψήσιμο στους δρόμους και λαϊκό γλέντι.

Στην κεντρική πλατεία θα βραβευτεί ο μαθητής ή η μαθήτρια που κέρδισε στο διαγωνισμό "Νονός της Αποκριάς", ενώ τα πυροτεχνήματα θα φωτίσουν τον ουρανό και μουσικά συγκροτήματα θα αναλάβουν τη διασκέδαση μικρών και μεγάλων.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στη συνδιοργάνωση με τους Φίλους Καρναβαλιού Νάουσας της εκδήλωσης «Κερνάμε Νάουσα» στη οδό Ζαφειράκη, με προσφορά - κέρασμα τοπικών εδεσμάτων, κρασιού, τσίπουρου, με πολύ κέφι και χορό από τους πολιτιστικούς συλλόγους του Δήμου.

«Η Αποκριά στη Νάουσα θα είναι υπέροχη και μοναδική, καθώς στόχος μας είναι να περάσουν όμορφα οι δημότες και οι επισκέπτες. Δεν θα λείψουν τα πυροτεχνήματα, τα λείζερ, θα έχουμε πολλή μουσική και χορό. Έχουμε βγάλει πρόγραμμα από την Τσικνοπέμπτη έως τα Κούλουμα ώστε να υπάρχουν δράσεις που θα κρατούν αμείωτο το ενδιαφέρον των επισκεπτών» δήλωσε στο ΑΠΕ – ΜΠΕ ο αντιδήμαρχος Πολιτισμού και Τουρισμού του Δήμου Νάουσας, Δημήτρης Μάντζιος.

Το τριήμερο της αποκριάς θα αναβιώσει το δρώμενο «Γενίτσαροι και Μπούλες» που χρονολογείται από τον 18ο αιώνα.

Ο Γενίτσαρος φοράει -μεταξύ άλλων- φουστανέλα και τσαρούχια, ενώ η φορεσιά του στολίζεται με πολλές σειρές από βαριά και λεπτοδουλεμένα ασημένια νομίσματα.

Η μεταμφίεση ολοκληρώνεται με μάσκα από πανί κερωμένο στην εσωτερική πλευρά και στοκαρισμένο στην εξωτερική, με ζωγραφιστό μουστάκι.

Τον ρόλο της Μπούλας υποδύεται πάντα άνδρας ντυμένος με φαρδιά γυναικεία ρούχα. Έως την Καθαρά Δευτέρα, το νταούλι και ο ζουρνάς ακούγονται διαρκώς σε κάθε γειτονιά της Νάουσας, συνοδεύοντας τα "μπουλούκια" των Γενιτσάρων. Τη δεύτερη Κυριακή της αποκριάς, θα πραγματοποιηθεί μεγάλη καρναβαλική παρέλαση, στην οποία θα συμμετέχουν σχολεία, ομάδες και σύλλογοι.

Κουδουνοφόροι στον Σοχό

Το δρώμενο των Κουδουνοφόρων εξελίσσεται στον Σοχό, του Δήμου Λαγκαδά Θεσσαλονίκης, την περίοδο της Αποκριάς, με αποκορύφωμα το τριήμερο της Τυρινής και της Καθαράς Δευτέρας. Ντυμένοι με στολές που φτιάχνονται από δέρματα ζώων και ζωσμένοι με κουδούνια, οι αθυρόστομοι κουδουνοφόροι καρναβαλιστές χορεύουν και τραγουδούν, συμπαρασύροντας κατοίκους και επισκέπτες.

«Ο Σοχός ετοιμάζεται από τον Σεπτέμβριο– Οκτώβριο για την Αποκριά. Ο παλμός κυλάει στο αίμα των κατοίκων όλο το χρόνο. Από καταγραφές που έχουν γίνει στην περιοχή μας επισκέπτονται έως και 10.000 άτομα.

Το καρναβάλι καταγράφεται ως η πιο αρχέγονη και ολοκληρωμένη μορφή έκφρασης των ανθρώπων μέσα από την αμφίεση» τόνισε στο ΑΠΕ–ΜΠΕ ο αντιδήμαρχος Σοχού– Βερτίσκου του δήμου Λαγκαδά, Άκης Γρούσκος.

Στην περιοχή αναβιώνει και η παρωδία γαμήλιας τελετής την Κυριακή της Αποκριάς. Σύμφωνα με την παράδοση, οι τραγόμορφοι χορεύουν στους δρόμους μαζί με όλους τους συγγενείς. Μια μεγαλόπρεπη γαμήλια πομπή μεταφέρει τα προικιά της νύφης φορτωμένα σε άλογα.

Ζουρνάδες και νταούλια παίζουν ασταμάτητα, ενώ το ρακί και το κρασί ρέουν άφθονα.

Την Καθαρά Δευτέρα οι εκδηλώσεις του καρναβαλιού ολοκληρώνονται με την αναβίωση του εθίμου των μετανοιών.

Οι μικρότεροι σε ηλικία επισκέπτονται τους μεγαλύτερους συγγενείς, φίλους ή γείτονες και ζητούν συγχώρεση για ό,τι κακό έχουν πει ή έχουν κάνει στη διάρκεια της χρονιάς, με τους μεγαλύτερους σε ηλικία να δίνουν συγχώρεση.

Παραδοσιακό αποκριάτικο καρναβάλι στην Έδεσσα

Από την Τσικνοπέμπτη ως την Καθαρά Δευτέρα θα πραγματοποιηθούν φέτος εκδηλώσεις στην πόλη της Έδεσσας.

Οι κάτοικοι της περιοχής θα γλεντήσουν με παραδοσιακούς χορούς, μουσική, μεζέδες, παραδοσιακά έθιμα, εκδηλώσεις για μικρούς και μεγάλους, πάντα "παρέα" με το ντόπιο κόκκινο κρασί.

«Τα μηνύματα που λαμβάνουμε από τους διοργανωτές των εκδηλώσεων είναι πολύ καλά. Και φέτος η Έδεσσα θα έχει το μεγάλο κομμάτι της διασκέδασης μέσω του καρναβαλιού» υποστήριξε ο δήμαρχος της πόλης, Δημήτρης Γιάννου, ο οποίος κάλεσε όσους ενδιαφέρονται να βρεθούν στην Έδεσσα και να γιορτάσουν όλοι μαζί τη φετινή Αποκριά.

Το Σάββατο 25/2 θα πραγματοποιηθεί η μεγάλη αποκριάτικη παρέλαση, την Κυριακή 26 θα ακολουθήσει το κάψιμο του καρνάβαλου, ενώ η αυλαία θα πέσει με τη γιορτή χαρταετού την Καθαρά Δευτέρα στο κέντρο της πόλης και στο ανεμοδρόμιο Παναγίτσας.

Κοζάνη: Το έθιμο του Φανού

Στην Κοζάνη θα αναβιώσει το έθιμο του Φανού, με φωτιές και υπαίθρια γλέντια να στήνονται σε κάθε γειτονιά.

Οι φανοί, οι μασκαράδες που περιφέρονται σε όλη την Κοζάνη, οι λαϊκοί οργανοπαίχτες και οι μπάντες είναι τα κύρια χαρακτηριστικά του τοπικού καρναβαλιού.

Σε κάθε γειτονιά ανάβουν οι φανοί, μεγάλες φωτιές γύρω από τις οποίες χορεύουν και τραγουδούν μικροί και μεγάλοι.

«Η αποκριά στην Κοζάνη είναι γιορτή. Είναι ξεγνοιασιά, γλέντι, χορός και τραγούδι. Η Κοζάνη όλο το διάστημα του δωδεκαήμερου ξεφαντώνει με χιούμορ και σκωπτική διάθεση, παρασέρνοντας ανθρώπους όλων των ηλικιών. Οι Φανοί, που ανάβουν στην πόλη και τις τοπικές κοινότητες, δημιουργούν έντονα εορταστική ατμόσφαιρα, ενώ το κέφι κορυφώνεται μέχρι το πρωί» αναφέρει ο δήμαρχος Κοζάνης, Λευτέρης Ιωαννίδης.

Η κοζανίτικη αποκριά 2017, θα κρατήσει 12 μέρες, ξεκινώντας την Τσικνοπέμπτη και τελειώνοντας την Καθαρά Δευτέρα, με πολλά δρώμενα: υπαίθρια καθημερινά γλέντια στους Φανούς, παρέλαση

αρμάτων, χοροί και αυτοσχέδια θεατρικά στην κεντρική πλατεία, μουσική από τα χάλκινα πνευστά που περιδιαβαίνουν και ξεσηκώνουν ντόπιους και επισκέπτες, παιδικό καρναβάλι, Sourd Games, ένα ιδιότυπο κυνήγι θησαυρού για παιδιά γυμνασίων, ένα πάρτι νεολαίας το τελευταίο Σάββατο. Πυρήνας της παραμένει ο Φανός, εορταστική πυρά που ανάβει τέτοια εποχή εδώ και αιώνες. Την Κυριακή της Αποκριάς οι επισκέπτες θα μπορούν να δοκιμάσουν τα τοπικά προϊόντα της περιοχής σε μια εκδήλωση οργανωμένη από επιχειρήσεις και τοπικούς παραγωγούς. Το μεσημέρι θα ακολουθήσει η παρέλαση αρμάτων και ομάδων μεταμφιεσμένων και στη συνέχεια το άναμμα Φανού στην κεντρική πλατεία από το δήμαρχο της Κοζάνης. Το βράδυ θα ανάψουν όλοι οι Φανοί στην πόλη.

Η Αποκριά στην υπόλοιπη Κεντρική Μακεδονία

Με πληθώρα εκδηλώσεων και με έναν καρνάβαλο έκπληξη θα γιορτάσουν τις απόκριες στο Κιλκίς. Η αυλαία θα "ανοίξει" την Τσικνοπέμπτη, στο Πάρκο Κήπος, με μουσικά τσικνίσματα, ποντιακό και λαϊκό πρόγραμμα.

Στις 18 Φεβρουαρίου θα ακολουθήσει αποκριάτικο ξεφάντωμα στο Δροσάτο Κιλκίς, ενώ την επόμενη μέρα θα αναβιώσει το έθιμο "Καλόγερος" στον Βαππιστή. Στις 25/2 έχει προγραμματιστεί κυνήγι του χαμένου θησαυρού, ενώ την Κυριακή της αποκριάς θα γίνει παρέλαση των καρναβαλιστών.

Στον Πολύγυρο της Χαλκιδικής την Τσικνοπέμπτη θα στηθεί ένα λαϊκό γλέντι στο Πολιτιστικό Κέντρο Καλυβών με παραδοσιακή μουσική, κρασί και φαγητό για όλους, ενώ ξεχωρίζει η έκθεση "Μάσκες" από τη συλλογή του Εθνογραφικού Κέντρου Γιώργη Μελίκη – Κέντρο Έρευνας Μάσκας που θα παρουσιαστεί το Σάββατο, 18 Φεβρουαρίου, στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πολυγύρου. Εκδηλώσεις θα πραγματοποιούνται μέχρι την Καθαρά Δευτέρα.

Σε ρυθμούς καρναβαλιού και η Θεσσαλονίκη

Στους ρυθμούς του καρναβαλιού ετοιμάζονται να ξεφαντώσουν και οι Θεσσαλονικείς καθώς οι περισσότεροι δήμοι διοργανώνουν εκδηλώσεις σε μια προσπάθεια να διασκεδάσουν χωρίς κόστος τους δημότες.

Στον δήμο Θεσσαλονίκης οι εκδηλώσεις ξεκινούν από την Τσικνοπέμπτη, ενώ το πρόγραμμα για το τριήμερο της αποκριάς θα ανακοινωθεί τις επόμενες ημέρες.

Η δημοτική ενότητα Τριανδρίας σε συνεργασία με τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων των σχολείων και συλλόγους της περιοχής σχεδιάζει αποκριάτικη παρέλαση μικρών και μεγάλων καρναβαλιστών στις 4:30 το απόγευμα, με αφετηρία τη συμβολή των οδών Γυμναστηρίου κι Ελευθερίας. Θα ακολουθήσει πάρτι στον αύλειο χώρο του παλαιού 1ου Δημοτικού Σχολείου Τριανδρίας με ταχυδακτυλουργούς, ξυλοπόδαρους, μουσικοκινητικά παιχνίδια και το παραδοσιακό γαϊτανάκι. Η είσοδος θα είναι ελεύθερη για το κοινό.

Στον δήμο Καλαμαριάς, την Τσικνοπέμπτη, με επίκεντρο την πλατεία Προσφυγικού Ελληνισμού (πλατεία Δημαρχείου) από τις 7 το βράδυ, θα ξεκινήσει το αποκριάτικο πάρτι με πρωταγωνιστές τη μουσική, τους εορταστικούς ρυθμούς και την παράδοση. Τα κάρβουνα θα ανάψουν από νωρίς το απόγευμα και η τσίκνα από τα ψημένα κρεατικά θα απλωθεί σε όλη την περιοχή. Κρασί και λουκούμια θα συμπληρώνουν το μενού της βραδιάς.

Το πρόγραμμα θα πλαισιώνεται με παραδοσιακά δρώμενα, τραγούδια και χορούς.

Στόχος της εκδήλωσης είναι να φέρει σε επαφή τους νέους με παραδοσιακά αποκριάτικα έθιμα και παράλληλα να δώσει την ευκαιρία σε όλους τους δημότες να διασκεδάσουν και να ξεφύγουν από τη δύσκολη καθημερινότητα.

Στην εξέδρα που έχει στηθεί, θα αναβιώσουν παραδοσιακά έθιμα, όπως το γαϊτανάκι, το μπουρανί Θεσσαλίας, οι Φανοί Κοζάνης, το έθιμο του Μπέη και τα αποκριάτικα τραγούδια της Μυτιλήνης (Γλεντιστάδες).

Στον δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη η αυλαία θα ανοίξει την Τσικνοπέμπτη με αποκριάτικο γλέντι στο μπαλκονάκι του "Πέτρινου" πολιτιστικού κέντρου Πυλαίας με μουσική, χορό και άφθονο δωρεάν κρασί. Η ώρα άφιξης των μασκαράδων έχει οριστεί στις 7:30 το βράδυ.

Την Κυριακή 19/2 θα πραγματοποιηθούν τα "6α Τζετζελέματα". Η αυλαία της αποκριάτικης εκδήλωσης ανοίγει στις 11.00 από την πρώτη βρύση στην είσοδο του Χορτιάτη, με κατάληξη την αυλή του Γυμνασίου. Με ζωντανή μουσική, δωρεάν κρασί, δράσεις για πολύ κέφι και ελεύθερη είσοδο σε μια γιορτή που διοργανώνουν ο πολιτιστικός και περιβαλλοντικός σύλλογος "Αφανός", η Κίνηση Πολιτών Σύλλογος Γυναικών Χορτιάτη, σε συνεργασία με τον δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη.

Στον ...αστερισμό της αποκριάς και ο δήμος Νεάπολης – Συκεών που έχει σχεδιάσει ένα πλούσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων με οδηγό την παράδοση, το οποίο επιφυλάσσει εκπλήξεις για μικρούς και μεγάλους. Χοροί, συναυλίες, πάρτι και βεβαίως αποκριάτικα έθιμα διοργανώνονται σε όλες τις δημοτικές ενότητες, συνιστώντας ένα πρόγραμμα με προτάσεις για κάθε καρναβαλιστή. Το πνεύμα της Αποκριάς θα περάσει από όλες τις περιοχές, καθώς έχουν προγραμματιστεί εκδηλώσεις στις πλατείες, τα γυμναστήρια, τις βιβλιοθήκες και άλλους δημοτικούς χώρους, όπως και σε ανοιχτούς χώρους σε Άγιο Παύλο, Νεάπολη, Πεύκα και Συκιές, με αποκορύφωμα το αντάμωμα και τη γιορτή της Καθαράς Δευτέρας.

Το εορταστικό πρόγραμμα στον δήμο Νεάπολης – Συκεών ξεκινά την Τσικνοπέμπτη. Μπουλούκια, Γενίτσαροι και κουδουνοφόροι στους δρόμους συνοδεύουν το τσίκνισμα υπό τους ήχους παραδοσιακής μουσικής στην Πλατεία Ειρήνης στη Νεάπολη.

Στον Δήμο Κορδελιού – Ευόσμου, καλούνται μικροί και μεγάλοι σε μια μεγάλη παιδική διαδραστική αποκριάτικη εκδήλωση με τίτλο "Ελάτε να ξεφαντώσουμε". Την Κυριακή 19/2, από τις 11 το πρωί έως τις 2 το μεσημέρι στην Πλατεία Ευόσμου θα στηθεί ένα "πολυδύναμο στρατηγείο χαράς, ξεφαντώματος και χορού".

Οι μικροί καρναβαλιστές θα ξεφαντώσουν με παιχνίδια, κλόουν και πινιάτες, ενώ όσοι επιθυμούν μπορούν να πάρουν μέρος και σε διαγωνισμό στολής. Από την αρμόδια αντιδημαρχία έχει προβλεφθεί πως σε περίπτωση κακοκαιρίας η εκδήλωση θα μεταφερθεί στο ισόγειο του δημαρχείου.

Στον δήμο Θέρμης, η φετινή Αποκριά θα έχει κύρια συστατικά το κέφι, τη ζωντανία, το χορό και το τραγούδι, ενώ θα αναβιώσουν παραδοσιακά έθιμα με έντονο λαογραφικό ενδιαφέρον. Μικροί και μεγάλοι μασκαράδες θα διασκεδάσουν σε κάθε γωνιά του δήμου μέχρι να πέσει η αυλαία του καρναβαλιού. Οι εκδηλώσεις οργανώνονται από τη Δημοτική Επιχείρηση Πολιτισμού, Περιβάλλοντος και Αθλητισμού Θέρμης και στηρίζονται στις συνεργασίες με τοπικούς φορείς, μειώνοντας το συνολικό κόστος τους στο ελάχιστο.

Στον δήμο Ωραιοκάστρου το πρόγραμμα του εορτασμού του καρναβαλιού περιλαμβάνει παιδικά πάρτι και στις τρεις δημοτικές ενότητες, διάφορες εκδηλώσεις με αποκορύφωμα τη μεγάλη καρναβαλική παρέλαση στους κεντρικούς δρόμους, με τη συμμετοχή πολιτιστικών και αθλητικών συλλόγων, σχολείων, αλλά και φορέων.

Περισσότερες από 15 ομάδες και 1.000 καρναβαλιστές θα πλημμυρίσουν με ήχους και χρώματα το Ωραιοκάστρο δίνοντας τον παλμό για ένα ξέφρενο γλέντι. Στις 17 Φεβρουαρίου στις 6 το απόγευμα θα διοργανωθούν παιδικά πάρτι με ανιματέρ, ξυλοπόδαρους και πολλές εκπλήξεις και στις τρεις δημοτικές ενότητες. Συγκεκριμένα τα πάρτι θα γίνουν στο "Κονταξοπούλειο δημοτικό κλειστό γυμναστήριο", στο "Κλειστό γυμναστήριο Νεοχωρούδας" και στο "Κλειστό γυμναστήριο Δρυμού – Χρ. Νέτσικας".

Στις 19 Φεβρουαρίου η αφετηρία της καρναβαλικής παρέλασης θα είναι το δημαρχείο Ωραιοκάστρου με τελικό προορισμό τον εξωτερικό χώρο του "Κονταξοπούλειου", όπου θα στηθεί ένα μεγάλο πάρτι, με ώρα έναρξης στις 12.30 το μεσημέρι.

[Πηγή iefimerida.gr](http://iefimerida.gr)